

Facultat de Traducció i Interpretació
Grau de Traducció i Interpretació

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2015/16

La traducció teatral:

August, de Tracy Letts, i *Pygmalion*, de Bernard Shaw.

L'estructura informacional.

Helena Casas Calaf

1306743

Tutor

Jaume Solà Pujols

Bellaterra, 13 de maig del 2016

Universitat Autònoma
de Barcelona

Pàgina de crèdits

Dades del TFG

Títol:

La traducció teatral: *August*, de Tracy Letts, i *Pygmalion*, de Bernard Shaw. L'estructura informacional.

La traducción teatral: *August*, de Tracy Letts, i *Pygmalion*, de Bernard Shaw. La estructura informacional.

Theatrical translation: *August*, by Tracy Letts, and *Pygmalion*, by Bernard Shaw. The informational structure.

Autor: Helena Casas Calaf

Tutor: Jaume Solà Pujols

Centre: Universitat Autònoma de Barcelona

Estudis: Grau de Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 4

Paraules clau

estructura informacional, tema, tòpic, dislocació a l'esquerra, rema, focus, dislocació a la dreta

estructura informacional, tema, tópic, dislocación a la izquierda, rema, foco, dislocación a la derecha

informational structure, theme, topic, left dislocation, rheme, focus, right dislocation

Resum del TFG

El treball es basa en l'anàlisi de la traducció ja existent de dues obres teatrals: *August*, de Tracy Letts, traduïda per Joan Sellent i *Pygmalion*, de Bernard Shaw, traduïda per Xavier Bru de Sala. L'objectiu és identificar els trets sintàctics característics de l'estructura informacional de l'oració (tòpic, focus). Aquests trets són presents en la sintaxi i interpretació d'aquestes dues llengües, però contrasten fortament, en la seva expressió sintàctica. L'anglès és aparentment menys expressiu en aquest sentit (almenys en forma escrita) i, per aquest motiu, el traductor ha de recórrer al context per a establir l'equivalència adequada, mentre corre el perill d'infrautilitzar el ventall de possibilitats que ofereix el català.

Este trabajo se basa en el análisis de la traducción ya existente de dos obras teatrales: *August*, de Tracy Letts, traducida por Joan Sellent y *Pygmalion*, de Bernard Shaw, traducida por Xavier Bru de Sala. El objetivo es identificar los rasgos sintácticos característicos de la estructura informacional de la oración (tópico, foco). Estos rasgos son presentes en la sintaxis e interpretación de ambas lenguas, pero contrastan notablemente en su expresión sintáctica. El inglés es aparentemente menos expresivo en este sentido (por lo menos en su forma escrita) y, por esta razón, el traductor debe recorrer al contexto para poder establecer la equivalencia adecuada, corriendo el peligro de infrautilizar el amplio abanico de posibilidades que ofrece el catalán.

This thesis is based on the analysis of the existing translation of two theatrical plays: *August*, by Tracy Letts, translated by Joan Sellent and *Pygmalion*, by Bernard Shaw, translated by Xavier Bru de Sala. The objective is to identify the syntactical characteristic features of the informational structure of a sentence (topic, focus). These features are existent within the syntax and interpretation of both languages, however they contrast heavily on their syntactical expression. Apparently, English is less expressive in this regard (in its written form, at least) and, because of this, the translator must take context into account to be able to establish the right equivalence, while being at risk of under-using the wide variety of options Catalan language offers.

Avis legal

© Helena Casas Calaf, Bellaterra, 2016. Tots els drets reservats.

Cap contingut d'aquest treball pot ésser objecte de reproducció, comunicació pública, difusió i/o transformació, de forma parcial o total, sense el permís o l'autorització del seu autor/de la seva autora.

Aviso legal

© Helena Casas Calaf, Bellaterra, 2016. Todos los derechos reservados.

Ningún contenido de este trabajo puede ser objeto de reproducción, comunicación pública, difusión y/o transformación, de forma parcial o total, sin el permiso o la autorización de su autor/a.

Legal notice

© Helena Casas Calaf, Bellaterra, 2016. All rights reserved.

None of the content of this academic work may be reproduced, distributed, broadcast and/or transformed, either in whole or in part, without the express permission or authorization of the author.

Índex

Pàgina de crèdits.....	2
1. Introducció.....	5
2. Marc teòric.....	6
3. L'obra.....	10
3.1. Sinopsi de les obres.....	11
4. Format de l'anàlisi.....	12
5. Anàlisi.....	13
5.1. <i>Agost</i> , de Tracy Letts.....	13
5.1.1. Pròleg.....	14
5.1.2. Acte Primer.....	19
5.2. <i>Pigmalió</i> , de Bernard Shaw.....	30
5.2.1. Acte Primer.....	31
6. Conclusions.....	46
7. Bibliografia.....	47

1. Introducció

Aquest treball pretén fer evident la necessitat imprescindible del traductor –teatral, en aquest cas– de ser capaç d'identificar l'emalatge informacional d'una manera correcta per tal de poder, aleshores, produir una traducció acurada, tant respecte a l'equivalència amb el contingut proposicional de la llengua d'origen com a l'hora d'escollir l'estructura més adequada a la traducció per tal de facilitar la comprensió amb naturalitat.

Ens basarem i es tindrà com a referència el treball d'Enric Vallduví, que tracta la importància de l'emalatge informacional en la llengua catalana i critica la reticència normativista existent, la qual provoca un alt grau de desconexió del fenomen per part de la gran majoria de catalanoparlants, cosa que no afecta la llengua parlada però, entre d'altres àmbits, sí que afecta la qualitat de les traduccions. Vallduví defensa la necessitat de l'ensenyament d'aquesta dimensió del llenguatge per tal de poder fer-lo accessible a una varietat d'“alternatives estructurals que els permeti expressar les relacions informacionals més adequades en cada context”.

Mitjançant una anàlisi sintàctica i estructural de dues obres teatrals: *August: Osage County* (Agost), de Tracy Letts, traduïda per Joan Sellent; i, *Pygmalion* (Pigmalió), de Bernard Shaw, traduïda per Xavier Bru de Sala, aquest treball vol demostrar la necessitat de no infrautilitzar el gran ventall de possibilitats de traducció que ofereix el català a l'hora de traduir de l'anglès, tenint en compte que aquesta última llengua difereix en la manera de codificar l'estructura informacional i és, aparentment, menys expressiva en la forma escrita i posseeix menys alternatives que la llengua catalana. Per tant, s'estudiarà minuciosament la traducció per així poder defensar i també, si escau, criticar les eleccions estructurals del traductor.

2. Marc teòric

El llenguatge s'utilitza per transmetre idees o creences (proposicions). En aquest sentit, Vallduví ens defineix una oració com “una ‘càpsula’ que serveix per transportar el contingut semàntic des de l'emissor fins al receptor”.

Veiem, aleshores, que per comunicar una mateixa proposició cada llengua té les seves pròpies ‘càpsules’, potser semblants però diferents en cada llengua. Sorprenentment, podem observar que intralingüísticament també s'utilitzen diferents ‘càpsules’ tot i compartir el contingut proposicional. El motiu que explica l'existència d'aquestes alternatives, anomenades embalatge informacional, és que l'emissor canvia, o regula, la informació transmesa tenint en compte allò que el receptor ja sap, per tal d'evitar caure en una redundància innecessària. Per tant, els diferents graus de coneixement de l'interlocutor faran diferir l'estructura d'una oració amb uns continguts proposicionals idèntics. Cal observar que aquestes ‘càpsules’ seran canvians tant amb oients diferents com amb un oient únic perquè a mesura que la conversa avança, va augmentant el grau de coneixement i l'emissor adapta el discurs de manera conseqüent.

Una identificació correcta de l'embalatge informacional, ens indica Vallduví, se situa en la culminació de l'aprenentatge d'una llengua: “Si un nou parlant de la llengua no sap usar les diferents alternatives informacionals que té al seu abast en els contextos escaients, la seva competència lingüística serà incompleta.” Per tant, obviant els aspectes fonològics, un parlant competent d'una llengua “ha de saber, no tan sols com expressar un determinat contingut proposicional (selecció del lèxic escaient, ordre bàsic dels constituents, concordança verbal i nominal, morfosintaxi temporal, etc.) sinó també com embalar-lo de manera adequada en cada context conversacional.”

Tant el català com l'anglès, són dues llengües en què l'embalatge informacional es reflecteix majoritàriament en la prosòdia, però en català hi ha molta més manifestació en l'ordre de mots.

En català es divideix l'oració en dues parts: la part que codifica la informació, anomenada rema (també focus o element dominant), i la part que complementa aquesta informació, anomenada tema (també àncora, tòpic o rerefons). Els elements de l'última part

esmentada es col·loquen a la perifèria del sintagma oracional. La diferència entre aquests elements és simple i fàcilment identificable perquè es basa en la direccionalitat de la dislocació: o bé a l'esquerra, o bé a la dreta. L'embalatge informacional és el que determina què és què.

Destaca Vallduví que, a l'hora d'ensenyar una segona llengua, l'embalatge informacional esdevé inexistent i que és convenient que l'alumne sigui conscient de l'existència d'alternatives discursives. Vallduví, però, critica especialment el cas del català, en el qual hi ha una reticència normativista evident quant a aquest cert tipus de construccions que són de gran importància informacional. Aquesta reticència a l'hora de fer l'embalatge informacional explícit, afortunadament, no afecta massa la llengua oral d'aquells qui tenen el català com a llengua materna perquè ja l'han apres a parlar de manera correcta i l'embalatge informacional és usat de manera inconscient; malauradament, però, la llengua escrita –entre d'altres registres i àmbits, com fins i tot el doblatge televisiu o el llenguatge teatral– en surt molt mal parada perquè hi manca la conscienciació respecte aquesta dimensió de la llengua.

En aquest treball ens centrarem en la responsabilitat que recau sobre els traductors i la importància d'una correcta elecció de les estructures per tal d'evitar la creació d'oracions inapropiades i defugir una anaturalitat que, tot i no influir en la comprensió, afecta la qualitat de la traducció i espatlla el resultat final.

Tenint en compte la diferència lingüística, concretament estructural, entre l'anglès i el català en l'expressió i, especialment, en la codificació de la informació, cal saber de quina manera s'organitza l'estructura informacional en català.

Tal i com s'ha mencionat abans, en català l'oració es divideix en dues parts: allò sobre què es vol parlar, és a dir, el tema i allò que es vol expressar (sobre el tema), és a dir, el rema. El rema correspon a la informació nova i, per tant, mai no es pot elidir; mentre que, el tema sovint ja ve donat pel discurs precedent.

Caldria mencionar que és un camp amb força distincions i poques concordances exactes entre els diversos autors. Al tema sovint se li atribueixen diversos 'sinònims' com podrien ser tòpic, àncora o rerefons. En el cas del rema, sovint s'hi refereixen com a focus,

també cua o antitòpic. Però si estudiem la terminologia atribuïda al cas, podríem comprovar que no es tracta de sinònims. Per exemple, el rema sempre seria l'equivalent al sintagma verbal, mentre que el focus pot ser una part del sintagma verbal. Afectes d'aquest treball però, no es farà la distinció ni s'estudiarà les variants significatives.

<u>Tema</u>	<u>Rema</u>	
<i>En Joan</i>	<i>hi anirà.</i>	<i>(En Joan, què farà?)</i>
<i>Hi anirà</i>	<i>en Joan.</i>	<i>(Qui hi anirà?)</i>
<i>El cotxe,</i>	<i>l'he portat a arreglar.</i>	<i>(I el cotxe?)</i>

però tota la frase pot ser rema:

Ha caigut un llamp. (Què ha passat?)

Cal donar especial rellevància al fenomen de la tematització (anomenat també dislocació) a l'esquerra i, sobretot, a la dreta. La dislocació consisteix en el fet que un constituent que normalment seria intern al sintagma verbal es col·loca al començament o al final de la frase i es reprèn amb un pronom feble.

<u>Dislocació a l'esquerra</u>	<u>Dislocació a la dreta</u>
<i>El llibre, el comprarem demà.</i>	<i>No la tinc, aquesta làmina.</i>
<i>Amb ell, sempre hi estic d'acord.</i>	<i>No ho entenc, això.</i>

També existeix el fenomen de la rematització (anomenat també focalització) que consisteix a col·locar el rema davant del verb quan el rema és emfàtic.

A CASA, anirem a dinar!

PEDRES, cauen!

Tant els elements tematitzats com els rematitzats s'escriuen sempre amb coma. Encara que hi ha acord entre els normativistes que, amb els dislocats a l'esquerra, la coma és opcional: *El cotxe(,) no el tinc aquí*. Aquest acord reflecteix com de poc o molt emfàtica pot arribar a ser la prosòdia. Cal observar, però, que en el cas de la tematització sempre hi ha un

pronom de represa mentre que en el cas de la rematització no n'hi ha mai i pot anar acompanyat d'un signe d'exclamació: *Això, ho farem / AIXÒ, farem!*.

Tots dos fenòmens, tant la tematització (dislocació) com la rematització, són un recurs col·loquial molt utilitzat. És important remarcar, però, que a causa de la seva força expressiva, la rematització i la dislocació a la dreta no són gaire adequades per al llenguatge formal, perquè expressen un èmfasi inapropiat a la llengua formal. Tanmateix, quan representem el llenguatge col·loquial com la novel·la o el teatre, tal com provarem d'analitzar en aquest treball, s'haurien d'utilitzar més que no s'utilitzen.

3. L'obra

El treball es basa en l'anàlisi estructural i sintàctica de les següents obres originals i les seves traduccions en les seves versions impreses:

- Versió original, en anglès:
Letts, Tracy. *August: Osage Country*. New York: Theatre Communications Group, 2008. Print.
- Versió traduïda, en català:
Letts, Tracy. *Agost*. Trans. Joan Sellent. Barcelona: Labutxaca, 2012. Print.

- Versió original, en anglès:
Shaw, Bernard. *Pygmalion*. London: Penguin, 2003. Print.
- Versió traduïda, en català:
Shaw, Bernard. *Pigmalió*. Trans. Xavier Bru De Sala. Barcelona: La Magrana, 1998. Print.

3.1. Sinopsi de les obres

Agost, de Tracy Letts

La desaparició del pare en circumstàncies misterioses obliga els membres d'una família a retrobar-se a la casa paterna, a Oklahoma. Aquesta excepcionalitat desencadena un seguit de situacions que oscil·len constantment entre la farsa i el drama, puntejades per uns diàlegs d'un enginy i una energia tan intensos com la xafogor d'agost. Letts retrata tres generacions d'una família del Midwest americà, personatges alhora singulars i propers, sota la influència de la Violet, la matriarca, una dona tan delirant com políticament incorrecta. Escrita amb mestria i estrenada arreu del món, en aquesta anàlisi de les tensions i els fantasmes d'una família actual de l'Amèrica profunda, Letts barreja sàviament els ingredients més diversos de la tradició dramàtica nord-americana i occidental: combina l'amargor espessa d'un Eugene O'Neill amb l'humor més efervescent de la comèdia popular anglosaxona, i a estones fins i tot és com si Eduardo De Filippo s'hagués reencarnat en un dramaturg nord-americà del segle XXI. Agost ja es pot considerar, sens dubte, un clàssic del nostre temps.

Pigmalió, de Bernard Shaw

Henry Higgins és un savi professor que decideix convertir una florista pobra i analfabeta en una gran dama de l'aristocràcia i les bones maneres. Però la tasca no és gens senzilla. Liza, la noia, encara que dòcil, té un comportament salvatge i difícil de dominar. Però al professor tant li fan els mètodes que hagi d'emprar per educar la Liza, ell té un únic objectiu: presentarla a la gran gala de l'òpera davant tothom. I això serà el seu gran triomf. Pigmalió és una comèdia en la qual el llenguatge és l'element clau que transforma una noia senzilla, malparlada i inculta, en una persona refinada, subtil i, finalment, lliure mestressa de sí mateixa. El Londres postvictorià es converteix en la Barcelona dels anys 50 i la distinció del “mal català” de les classes populars barcelonines i el “bon català” dels barcelonins cultes.

4. Format de l'anàlisi

L'anàlisi serà efectuat a través d'una sèrie de fitxes que estudiaran detalladament la casuística del fenomen.

Els casos d'anàlisi es regiran tots pel mateix format i així poder determinar una comparació equitativa i després efectuar una avaluació que serà el següent:

Text original en anglès

Text traduït en català

Estratègia lingüística

Comentari

Suggeriment (si escau)

En primer lloc, es presentarà el text original en anglès seguit del text equivalent traduït en català; també s'indicarà la posició (pàgina), d'acord amb l'editorial i l'edició de les obres consultades, en què es troba el fragment analitzat per tal de facilitar la localització en cas de consulta.

Tot seguit, es comentarà quina és l'estratègia lingüística que ha utilitzat l'autor, de l'obra original en anglès, i quina és a la que ha recorregut el traductor, de la traducció al català. Així podrem veure quina és la decisió que ha pres el traductor: mantenir l'estructura de l'original o bé optar per modificar-la i recórrer a dislocar el tòpic a la dreta. En el cas que no s'hagi utilitzat cap estratègia lingüística, s'indicarà com a "cap d'aparent".

El Comentari esdevindrà la part més exhaustiva de l'anàlisi i determinarà si l'estratègia lingüística a la qual ha recorregut el traductor és l'adequada. Avaluarem la traducció mitjançant l'estudi de les qüestions gramaticalment objectivables, com poden ser quin és el tòpic, quin és el focus de l'oració i si el focus és emfàtic. Cal destacar però que, mentre en català podem examinar aquests factors, en anglès, el context sovint és l'única manera de determinar aquests factors.

En últim lloc, si es determina que la traducció no ha estat encertada, se'n suggerirà una.

5. Anàlisi

5.1. *Agost*, de Tracy Letts

5.1.1. Pròleg

Text original en anglès

[pàgina 6]

I knew Mr. Youngbird, you know.

Text traduït en català

[pàgina 34]

Jo el coneixia, el senyor Youngbird, saps?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: dislocació del complement directe a la dreta amb el pertinent pronom de represa. Frase afirmativa, cua interrogativa.

Comentari

És imprescindible tenir en compte el context i la informació prèvia a l'oració esmentada. *Mr. Youngbird* és equivalent al tema de l'oració: ja sabem l'existència d'aquest personatge: tot i que en la frase anterior és anomenat 'pare', és en aquesta frase on en descobrim el nom. *I knew* és el rema de l'oració. En el cas de l'anglès *Mr. Youngbird* simplement és un complement directe en posició canònica. En canvi, en el cas del català observem que el traductor s'ha decantat per la tematització a la dreta perquè així aconseguix destacar el rema com a emfàtic. El traductor ha escollit una bona alternativa que n'afavoreix la comprensió en la lectura i en una posterior representació.

Text original en anglès

[pàgina 6]

You knew Daddy?

Text traduït en català

[pàgina 34]

Coneixia el meu pare?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original. Frase interrogativa.

Comentari

El traductor ha calcat la forma estructural del text original. Destaquem que *Daddy* és el tema, mentre *You knew* expressa un rema emfàtic, amb expressió de sorpresa. Caldria, per aquest motiu, dislocar el tema a la dreta en la traducció. D'aquesta manera, alterem la forma en la qual s'interpreta el discurs ja que hi afegirem un to d'il·lusió que alhora transmetrà naturalitat i afavorirà la comprensió de la relació entre els personatges.

Suggestiment

El coneixia, el (meu) pare?

Text original en anglès

[pàgina 7]

May I ask about the name?

Text traduït en català

[pàgina 35]

I això del nom, si no és molt preguntar...?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: dislocació amb el pronom de represa en una oració elidida (*I això del nom, [m'ho pots dir] si no és molt preguntar...?*). Frase interrogativa.

Comentari

En aquest cas, podem veure que el traductor ha evitat una traducció literal en termes d'ordre informacional. Les dues oracions tenen una estructura molt diferent, si bé, en examinar-les exhaustivament, podem determinar que comparteixen la mateixa finalitat informacional i discursiva. Per tant, podem afirmar que l'estratègia utilitzada pel traductor ha estat la més adequada. De la manera com s'aporta la informació, podem veure que el personatge formula una pregunta delicada i és cautelós en la forma. En el cas del text original, l'autor comença l'oració amb *May*, aportant així un to de cortesia que fa la pregunta menys directa i violenta. En català, si es volgués seguir el mateix patró de pregunta, es podria traduir *may* per *em permet* però aleshores la pregunta aconseguiria un grau de formalitat no desitjat. Mitjançant aquesta estratègia lingüística, el traductor ha aconseguit un alt grau de naturalitat discursiva i alhora espontània. *Si no és molt preguntar* transmet al receptor certa cautela per part del personatge a l'hora de dirigir la pregunta perquè en mostrar-se dubitatiu (...) demostra que és coneixedor de la delicadesa de la pregunta.

Text original en anglès

[pàgina 8]

And taking the name, that was your choice?

Text traduït en català

[pàgina 35]

I ho vas decidir tu, això del nom?

Estratègia lingüística

En el text original: dislocació a l'esquerra amb *that* com a pronom de represa. Frase interrogativa.

En el text traduït: dislocació del complement directe a la dreta amb el pertinent pronom de represa. Frase interrogativa.

Comentari

En la traducció al català s'ha invertit l'ordre informacional tot i mantenir-ne el contingut proposicional. Tant en la versió traduïda com en l'original, sabem, per la coneixença i l'entesa del context, que 'això del nom' és el tema de l'oració. En el cas de l'anglès, l'autor ha utilitzat l'estratègia de la tematització amb *taking the name*, que serveix com a introducció per a la pregunta que es vol formular, ajuda a la comprensió i introdueix certa naturalitat en un discurs col·loquial. No ha estat de la mateixa manera en la versió en català: el traductor ha considerat innecessari mantenir el mateix ordre estructural i ha decidit introduir l'oració amb la informació nova i rellevant, és a dir, el rema. Com és usual en català, ha recorregut al recurs de la tematització a la dreta per així, en lloc d'utilitzar el tema com a introducció, poder aportar l'èmfasi necessari. Observem el pronom de represa anterior a la localització del contingut tematitzat. D'aquesta manera, el traductor afavoreix una naturalitat discursiva convenient en la traducció.

Text original en anglès

[pàgina 11]

Do you think I'm pretty?

Text traduït en català

[pàgina 37]

I a mi, em trobes mona?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: dislocació del complement directe a l'esquerra. Frase interrogativa.

Comentari

Per a aquesta pregunta, és imprescindible tenir en compte el context en què es troba, els comentaris i les preguntes i respostes anteriors englobades dins la conversa: La Violet acaba de conèixer la Johnna, una noia nova desconeguda per a ella. Es presenta i li comenta que ella és "molt mona". Observem, aleshores, que *i a mi* es tracta d'un tema contrastiu. Els temes contrastius s'expressen amb dislocació a l'esquerra, per tant, podem determinar amb facilitat que la decisió del traductor ha estat encertada. En el cas de la versió original en anglès si tan sols llegíssim la pregunta, sense cap mena d'informació prèvia, no seríem capaços de determinar què és tema, què és rema o, fins i tot, si hi ha tema existent. És per això que, en tractar-se d'un text amb l'objectiu de ser reproduït oralment, la dislocació a l'esquerra aconsegueix un èmfasi discursiu que no s'aconsegueix en la versió anglesa i afavoreix, també, la naturalitat.

5.1.2. Acte Primer

Text original en anglès

[pàgina 15]

Beverly's done this before.

Text traduït en català

[pàgina 43]

Ho havia fet altres vegades, el teu pare.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: dislocació del subjecte a la dreta.

Comentari

Podem observar clarament que el traductor ha defugit la forma de la versió original en anglès i ha decidit optar per una dislocació del subjecte a la dreta. Tot i que una traducció similar a la versió original no hauria estat incorrecta, sí que hauria estat desencertada, en quant a informació aportada. Aquesta és la primera oració de l'escena número 1 de l'acte primer. Els receptors ja han estat introduïts a la història i el problema transcorregut; si més no, és primordial tenir en compte com es distribueix l'estructura informacional. L'estructura informacional d'aquesta oració determinarà el començament de tot un acte i l'ambient que empenirà la representació, més aviat hostil per part d'aquest personatge, per això cal posar especial atenció d'on es col·loca l'èmfasi: *before* és la part més important del focus i la que l'autor vol destacar. Així que, mitjançant la dislocació del subjecte a la dreta, el traductor afavoreix aquesta interpretació. D'aquesta manera, aconsegueix una naturalitat fluent alhora que és capaç de dotar l'element dislocat de certa càrrega emocional mentre que, al mateix temps, dirigeix l'atenció immediata a l'acció duta a terme per aquest.

Text original en anglès

[pàgina 15]

You pack that son-of-a-bitch's bags.

Text traduït en català

[pàgina 43]

Fes-li les maletes *an* aquest fill de puta, [...]

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix un patró estructural semblant al de la versió original.

Oració canònica.

Comentari

Identifiquem de forma immediata que en la versió original en anglès, es tracta d'un discurs molt directe i de caràcter hostil i violent. Gràcies a una coma, aconseguirem que l'interpret doni èmfasi al rema *les maletes*, per efecte de la DD de *an aquest fill de puta*, que és tema, i que alhora l'exabrupte tingui un to més fluid i, sobretot, espontani. Cal remarcar però, que el traductor ha fet una bona tria en el moment de substituir *a* per *an*, ja que aporta col·loquialitat.

Suggeriment

Fes-li les maletes, *an* aquest fill de puta, [...]

Text original en anglès

[pàgina 17]

I'm not going anywhere!

Text traduït en català

[pàgina 45]

[...] que no he d'anar enlloc, jo!

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica. Frase exclamativa.

En el text traduït: dislocació del subjecte a la dreta. Frase exclamativa.

Comentari

El diàleg es troba en un punt més aviat àlgid dins d'una discussió. És per aquest motiu que es recorre a la frase exclamativa, ja que el personatge se sent atacat i respon de forma violenta. El públic és coneixedor del contingut informacional precedent i és entenedor de la tensió en l'ambient i en el diàleg. Tot i això, si el traductor hagués decidit traduir literalment de l'anglès i no dislocar l'element a la dreta, no s'hauria aconseguit transmetre el caràcter enfàtic del rema, degut a l'acusació, per part del personatge. Mitjançant la tematització del *jo*, el traductor aconsegueix finalitzar l'exclamació amb un to més violent i també més personal.

Text original en anglès

[pàgina 16]

I have an obligation to look after my sister.

Text traduït en català

[pàgina 44]

Tinc l'obligació de cuidar la meva germana.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original.

Oració canònica.

Comentari

Observem que en aquest cas l'oració original és canònica i el traductor ha decidit calcar l'estructura oracional: subjecte (el·líptic) seguit del verb i els seus complements. Identifiquem *I have an obligation to look after* com a focus emfàtic de l'oració i *my sister* com a tòpic. A l'hora de llegir la traducció en català, el lector pot comprovar que està mancada de potència discursiva, fet que, probablement, distraurà l'interpret en intentar identificar quina és la informació que ha de ser emfatitzada. És per aquest motiu que determinem que aquesta oració canònica demana una tematització a la dreta del complement directe per així poder afavorir la futura interpretació.

Suggestiment

Tinc l'obligació de cuidar-la, la meva germana.

Text original en anglès

[pàgina 19]

He's nothing like Little Charles.

Text traduït en català

[pàgina 46]

No s'hi assembla, al Nen.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: dislocació del complement de règim verbal a la dreta amb el pertinent pronom de represa.

Comentari

Podem comprovar que autor i traductor difereixen en termes d'estructura. L'oració original en anglès es mostra canònica sense cap estratègia lingüística aparent; mentre que, en català, observem una tematització a la dreta del complement de règim. Identifiquem *nothing* com a focus emfàtic i el tema és el constituent final *like Little Charles*. El traductor ha defugit l'estructura del text original i ha optat per una dislocació a la dreta (amb el conseqüent pronom de represa), la qual considerem encertada, ja que d'aquesta manera s'accentua, amb facilitat, la informació més important. Destaquem l'adaptació que s'ha dut a terme en la traducció del nom propi *Little Charles* que s'ha substituït per 'el Nen'.

Text original en anglès

[pàgina 20]

Your cousin is very smart.

Text traduït en català

[pàgina 46]

El teu cosí és molt llest.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original.

Oració canònica.

Comentari

El context ens mostra que la conversa ha agafat embranzida i els personatges es troben enmig d'una discussió sobre la intel·ligència del Nen: mentre que un està ben convençut que sí que ho és, de llest; l'altre el defineix com a, més aviat, 'complicat'. Aleshores, si analitzem l'estructura informacional d'ambdues oracions veiem que són exactament iguals. En aquest cas, en anglès es podria utilitzar la prosòdia per tal d'emfatitzar el focus, en català però, considerem que aquesta estratègia ha estat desencertada. Identifiquem *smart* com a tòpic de l'oració i *very* com a focus emfàtic. Per això, creiem que la traducció al català s'hauria de distribuir mitjançant una dislocació a la dreta del tema.

Suggeriment

El teu cosí ho és molt, de llest.

Text original en anglès

[pàgina 20]

I don't want to feel your back.

Text traduït en català

[pàgina 47]

No te la vull tocar, l'esquena.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: dislocació del complement directe a la dreta amb el pertinent pronom de represa.

Comentari

Si tenim en compte el context, sabem que és una frase que va acompanyada de certa repulsió (l'interactuant li ha demanat que li toqui l'esquena suada) i que el personatge ho expressa de manera ràpida. Si observem l'estructura en anglès, veiem que s'ha ordenat canònicament sense massa complexitat. En observar la traducció al català, determinem que ha estat encertada gràcies a aquesta tematització del complement directe. El complement directe *your back*, l'identifiquem com a tòpic, *I don't want to feel* es tracta del focus de l'oració, el qual és molt emfàtic. En cas d'haver defugit aquesta estratègia per part del traductor, el text produït hauria estat mancat de força discursiva i podria ser que la posterior interpretació transmetés l'èmfasi d'una forma massa pobre o que potser ni tan sols es transmetés.

Text original en anglès

[pàgina 21]

I think that's the purpose.

Text traduït en català

[pàgina 47]

Sí, em sembla que és aquesta, la intenció.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: dislocació a la dreta del subjecte.

Comentari

Si prestem atenció al context, sabrem que, en aquesta situació, el personatge corrobora la informació aportada per un altre personatge. Mentre que en anglès podem observar que l'autor ha decidit aportar la informació en el simple format d'oració canònica, en català era imprescindible utilitzar l'estratègia de la dislocació del subjecte a la dreta. Sembla evident que, si no hagués estat així, l'oració hauria quedat mancada d'èmfasi i hauria pogut ser confusa i així guiar a males interpretacions. Identifiquem *purpose* com a tòpic i constituent final, i *that* com a focus de l'oració. El traductor, fins i tot, ha decidit afegir-hi un *Sí* per tal de donar més força a l'afirmació.

Text original en anglès

[pàgina 21]

Vi's a Clapton fan?

Text traduït en català

[pàgina 47]

És fan de l'Eric Clapton, la Violet?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: dislocació del subjecte a la dreta. Frase interrogativa.

Comentari

El context –i gairebé sense aquest, també seríem capaços de desxifrar-ho– ens ensenya que aquesta oració va acompanyada d'una entonació de sorpresa. Trobem un constituent en aquest cas no final que és el tòpic de l'oració: *Vi*; mentre que el constituent final és el focus de l'oració: *a Clapton fan* (observem que en la traducció al català s'ha decidit afegir-hi el nom propi del cantant, segurament degut a la menor familiarització amb l'artista per part del públic català, que mai no s'hi ha referit com a 'Clapton'). Cal recordar també que en les frases interrogatives la dislocació a la dreta del subjecte o dels complements és l'estratègia més utilitzada. Per tant determinem que aquesta és la traducció adequada per tal d'afavorir una naturalitat discursiva.

Text original en anglès

[pàgina 22]

He went to school with the girls, Deon did.

Text traduït en català

[pàgina 48]

Va anar a l'escola amb les nenes, en Deon.

Estratègia lingüística

En el text original: dislocació del subjecte a la dreta.

En el text traduït: dislocació del subjecte a la dreta, segueix el mateix patró estructural que el text original.

Comentari

Sorprenentment, ens trobem que en la versió original ja s'ha utilitzat la tematització a la dreta del subjecte per tal d'evidenciar l'èmfasi del rema. Conseqüentment, el traductor ha copiat l'estratègia lingüística de la versió original. Si identifiquem que *Deon* és el tema de l'oració i el focus és *went to the school with the girls*, podem determinar amb certa facilitat que la dislocació ha estat la millor decisió que tant l'autor com el traductor podrien haver pres. El discurs adquireix un to diferent pel simple fet de la tematització: té més expressivitat i ens deixa clar quina és la informació que hem de rebre primer. Caldria, potser, que fos una estratègia utilitzada més sovint també en la llengua original de l'obra.

Text original en anglès

[pàgina 25]

Could I trouble you for another beer?

Text traduït en català

[pàgina 50]

Et faria res portar-me una altra cervesa?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: cap d'aparent. Frase interrogativa.

Comentari

Identifiquem *another beer* com el tema de l'oració, mentre que *Could I trouble you* esdevé el focus de l'oració. Si recordem que, tal i com s'ha mencionat anteriorment, en català la dislocació a la dreta dels complements és l'estratègia més normal i més corrent en les preguntes, és evident que aquesta oració demana la tematització del complement directe. En aquest cas, aleshores, l'oració requerirà també el pertinent pronom de represa.

Suggestiment

Et faria res portar-me'n una altra, de cervesa?

Anàlisi

5.2. Pigmalión, de Bernard Shaw

5.2.1. Acte Primer

Text original en anglès

[pàgina 9]

What can Freddy be doing all this time?

Text traduït en català

[pàgina 11]

Què deu fer, aquest Freddy!

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: dislocació del subjecte a la dreta. Frase exclamativa.

Comentari

El context ens diu que hi ha dos personatges mullant-se sota la pluja esperant en Freddy, que ha anat a buscar un taxi. Per tant, l'oració esmentada adquireix un caràcter més aviat exclamatiu (com a resultat de la impaciència perquè aquest arribi), i no pas tan dubitatiu com el signe d'interrogació ens indica en la versió original. Identifiquem *be doing all this time* com a focus de l'oració, mentre que *Freddy* és el tòpic. Per això, determinem que el traductor ha pres una bona decisió en escollir l'estratègia lingüística de tematitzar el subjecte a la dreta. D'aquesta manera, l'oració pot assolir l'entonació que requereix i facilitar-ne la interpretació.

Text original en anglès

[pàgina 9]

But we must have a cab.

Text traduït en català

[pàgina 11]

Però necessitem un taxi.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original. Oració canònica.

Comentari

Si observem el context, sabrem que el personatge, sota la pluja, resta a l'espera d'un taxi per poder tornar a casa i li acaben de fer saber que no n'han pogut trobar cap. Decebuda, és incapaç d'amagar la frustració. Mitjançant l'anàlisi de les dues oracions podem veure que es regeixen pel mateix patró informacional: com que l'anglès utilitza la prosòdia per accentuar la part emfàtica de l'oració, l'estructura de l'oració és completament correcta; en català, malauradament, la frase és correcta, però en aquest cas no acaba de funcionar perquè demana un èmfasi de difícil percepció amb aquesta organització oracional. *Taxi* és el constituent final, és a dir, el tòpic de l'oració; i *must have* és el focus emfàtic. Per això, l'oració demana una dislocació a la dreta del complement directe. Així el discurs aconseguirà la força desitjada i podrà transmetre aquest sentiment de frustració.

Suggeriment

Però en necessitem un, de taxi.

Text original en anglès

[pàgina 10]

Did you try Trafalgar Square?

Text traduït en català

[pàgina 12]

Has provat a la Gran Via?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original. Frase interrogativa.

Comentari

Abans de res, cal destacar que el traductor ha fet una adaptació geogràfica de l'obra: el text original té lloc a Londres, en canvi, la traducció passa a Barcelona. És per això que els noms propis no concorden en termes d'exactitud substantiva però sí que tots són equivalents.

A l'instant, veiem que la traducció ha calcat l'estructura informacional del text original i, tot i que la frase no impedeix la comunicació ni l'entesa del sentit, considerem que la decisió d'una traducció literal afecta la qualitat del discurs. Si identifiquem quin és el tòpic: *Trafalgar Square* (*la Gran Via*, en català) i quin és el focus: *Did you try*, i tenim en compte que, en català, les preguntes sempre s'expressen amb una dislocació a la dreta del complement, sembla evident que aquesta oració interrogativa ens demana una tematització del complement circumstancial a la dreta.

Suggeriment

Ho has provat, a la Gran Via?

Text original en anglès

[pàgina 11]

How do you know that my son's name is Freddy, pray?

Text traduït en català

[pàgina 13]

Escolta, com saps que el meu fill es diu Freddy?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix un patró estructural semblant al del text original.

Frase interrogativa.

Comentari

El personatge mostra un alt grau de sorpresa en veure que un desconegut coneix el nom del seu fill. Observem que, tant en la versió original com en el text traduït, les dues oracions segueixen la mateixa estructura. Com ja s'ha mencionat anteriorment, si recordem que, en la llengua catalana, les frases interrogatives gairebé sempre demanen una dislocació a la dreta, aleshores és evident que aquesta oració també en demana una. Mitjançant una anàlisi de l'oració, identifiquem que *how do you know* es tracta del focus emfàtic i que *my son's name is Freddy* és l'equivalent al tòpic de l'oració. Per això, determinem que la traducció literal de la pregunta és desencertada i una tematització a la dreta seria més convenient.

Suggestiment

Escolta, com ho saps, que el meu fill es diu Freddy?

Text original en anglès

[pàgina 11]

Now tell me how you know that young gentleman's name.

Text traduït en català

[pàgina 14]

I ara digues, com és que sabies el nom d'aquell jove cavaller?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original. Frase interrogativa.

Comentari

Veiem que, tot i que, en anglès, es tracta d'una interrogativa subordinada i en canvi, en català, és una frase interrogativa directa, l'estructura informacional és la mateixa i segueix el mateix patró. Podem veure, que sense el context, som capaços d'entendre que el personatge es mostra sorprès. Identifiquem *now tell me how* com a focus de l'oració, mentre que *that young gentleman's name* es tracta del tòpic. Com que en la traducció al català, hi ha una frase interrogativa directa, recordem que les preguntes en català demanen dislocació a la dreta. Així que, per aquest motiu, determinem que una tematització seria més adequada en aquesta oració.

Suggestiment

I ara digues, com és que el sabies, el nom d'aquell jove cavaller?

Text original en anglès

[pàgina 12]

I can give you change, Captain.

Text traduït en català

[pàgina 15]

Jo sí que tinc canvi, general.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original.
Oració canònica.

Comentari

El context ens mostra com el personatge prova de vendre rams de flors però tothom denega la seva petició i se'n desentén amb excuses varies. Ella respon a aquell que diu que no té moneda menuda. Podem comprovar com totes dues oracions són canòniques i que la traducció és literal. Entenem que *change* és el tema de l'oració i *I can* es tracta del focus de l'oració. Sembla que aquesta asserció demana més èmfasi discursiu que mitjançant una oració canònica no s'aconsegueix. És per això que determinem que a través d'una tematització a la dreta del complement directe, la frase assolirà el caràcter que demana.

Suggeriment

Jo sí que en tinc, de canvi, general.

Text original en anglès

[pàgina 13]

Do I look like a policeman?

Text traduït en català

[pàgina 16]

Que faig cara de policia, jo?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: dislocació del subjecte a la dreta. Frase interrogativa.

Comentari

Mitjançant el context, sabem que el personatge és acusat de ser un policia, per les preguntes i els comentaris que fa. Ell, indignat, ho nega. Considerem que l'anglès és capaç de transformar l'èmfasi de la pregunta a través de la prosòdia però en català hauria estat impossible si no hagués estat gràcies a aquesta dislocació del subjecte a la dreta. Podem identificar el tema de l'oració (*I*) i contrastar-lo amb el focus (*look like a policeman*). El simple fet que, en català, les preguntes demanen tematització a la dreta ja ens justifica l'estratègia lingüística que ha utilitzat el traductor. De totes maneres, també seria convenient destacar que si aquest *jo* no hagués estat dislocat, hauria estat un subjecte el·líptic. És a dir, l'oració no hauria inclòs el pronom 'jo' i hauria perdut força discursiva.

Text original en anglès

[pàgina 13]

Then *what* did you take down my words for?

Text traduït en català

[pàgina 16]

Pues pa què apunta tot *lo* que dic?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Frase interrogativa.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original. Frase interrogativa.

Comentari

Si examinem el context en què es troba aquest fragment, sabrem que el personatge *és* una noia de classe baixa i l'autor ho remarca a través del seu vocabulari. En anglès s'expressa aquesta característica mitjançant utilitzacions errònies de temps verbals, pronoms, etc. En català, en canvi, ho expressen a través de castellanismes.

Malgrat no expressar els barbarismes de la mateixa manera, el traductor sí que ha calcat l'estructura informacional que ha utilitzat l'autor original. Podem identificar *what** (en anglès correcte es tractaria de *why*) com el focus de l'oració. Si tenim en compte això i que com acostuma a ser l'estructura de les preguntes en català, sembla clar que aquesta interrogació demana una dislocació a la dreta.

Suggestiment

Pues pa què ho apunta, tot *lo* que dic?

Text original en anglès

[pàgina 14]

Oh, sir, don't let him lay a charge agen for a word like that.

Text traduït en català

[pàgina 16]

Senyor, no deixi que m'acusin per això.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original. Oració canònica.

Comentari

Una vegada hem localitzar el context, podem saber que el personatge creu que s'ha topat amb un policia i que aquest la multarà. Per aquest motiu, una adopta l'actitud de demanar compassió i pietat. Per tant, podem entendre que es tracta d'una situació en què el personatge es troba tens i també preocupat. Malgrat que les dues oracions no són literalment exactes, sí que ho són en termes estructurals. Identifiquem que *don't let him* es tracta del focus, mentre que *word like that* es tracta del tòpic de l'oració. Si provem de dislocar el complement a la dreta, l'oració guanya èmfasi discursiu i adquireix més potència.

Suggeriment

Senyor, no deixi que m'acusin, per això.

Text original en anglès

[pàgina 14]

He ain't a tec.

Text traduït en català

[pàgina 16]

Poc ho és pas, de la secreta?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: dislocació del complement a la dreta amb el pertinent pronom de represa.

Frase interrogativa.

Comentari

Com passa en pocs casos, en aquest fragment ens trobem que la traducció al català és capaç de transmetre el sentit de l'oració molt millor que no pas la versió original. Mentre que en anglès, el text és una asserció senzilla basada en una oració canònica; en el cas del català, el traductor ha decidit transformar l'afirmació en una interrogació, també ha optat per tematitzar l'atribut i, a més a més, hi ha afegit el *poc ho és pas* – expressió d'un alt grau d'incredulitat. Identifiquem que *tec* és el tema de l'oració i que, per tant, el rema és *ain't*. Determinem que el traductor ha fet una molt bona feina amb aquesta oració ja que ha utilitzat un gran ventall de recursos per poder transmetre amb la més acurada exactitud allò que l'autor original volia expressar.

Text original en anglès

[pàgina 15]

You have a right to live where you please.

Text traduït en català

[pàgina 17]

Tens tot el dret a viure on vulguis.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original.

Oració canònica.

Comentari

Podem veure que tant l'oració en versió original com la traducció evidencien una estructura informacional calcada: oració canònica, distribuïda en subjecte, verb i després els complements. La traducció però, es nota mancada d'èmfasi discursiu. Identifiquem que *right* és el focus de l'oració, mentre que *live where you please* és el tòpic. Per això, per tal d'afavorir la posterior interpretació de l'èmfasi de l'oració, suggerim una tematització a la dreta amb el pertinent pronom de represa.

Suggeriment

Hi tens tot el dret, a viure on vulguis.

Text original en anglès

[pàgina 15]

I don't want to have no truck with him.

Text traduït en català

[pàgina 18]

Jo no vull tenir cap relació amb ell.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original.
Oració canònica.

Comentari

El context ens explica que el personatge se sent menyspreat i aleshores decideix rebutjar l'interlocutor. Si observem les dues oracions, podem comprovar com són literalment exactes. La traducció al català no és incorrecta però mentre el text original sí que funciona, en català, necessitem canviar l'estructura per potenciar aquest sentit de rebuig. Identifiquem que *truck* és el tòpic de l'oració i *no (cap, en català)* n'és el focus. Per tant, una tematització del complement directe a la dreta seria molt encertada ja que, amb el consegüent pronom de represa, el traductor serà capaç de transmetre de forma molt més acurada els sentiments del personatge de cara al seu interlocutor.

Suggestiment

Jo no n'hi vull tenir cap, de relació, amb ell.

Text original en anglès

[pàgina 16]

I knowed he was a plain-clothes copper.

Text traduït en català

[pàgina 20]

Ja ho deia, jo, que és un agent de paisà.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: dislocació doble del subjecte i del complement oracional a la dreta amb el pertinent pronom de represa.

Comentari

L'oració és una reafirmació que el personatge expressa cofoi. Mentre en anglès observem que l'autor ho ha estructurat en una frase canònica, en català veiem que el traductor ha decidit allunyar-se de l'estructura original i s'ha decantat per utilitzar l'estratègia lingüística de la tematització a la dreta en dues ocasions: hi ha una dislocació doble. Veiem, aleshores, que en l'oració hi trobem dos tòpics: el subjecte *I* i el complement oracional *plain-clothes copper*. *Knowed* és el focus emfàtic. Cal prestar atenció al fet que si el subjecte no hagués estat dislocat, no hauria estat present en l'oració. Hauria estat un subjecte omès que hauria fet perdre molta força discursiva a l'oració. Determinem que la decisió del traductor ha estat molt encertada en decidir d'accentuar aquest *jo* i també *agent de paisà*. Si el traductor hagués optat per dislocar únicament el complement oracional, també hauria estat una decisió correcte perquè tan sols amb aquesta tematització ja s'assoliria l'èmfasi necessari.

Text original en anglès

[pàgina 16]

He's no right to take away my character.

Text traduït en català

[pàgina 20]

No té dret a arruïnar-me la reputació.

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original. Oració canònica.

Comentari

En prestar atenció al context, aconseguim saber que el personatge se sent ofès per un comentari que li han fet. Observem que les estructures de les versions en les dues llengües són calcades. Ambdues oracions són canòniques, sense cap més complexitat lingüística. Si analitzem l'oració original, identifiquem el focus emfàtic (*right*) i el tema (*take away my character*). Tenint en compte que a l'oració li falta l'accentuació discursiva, determinem que el traductor ha escollit una opció lingüística desencertada. En canvi, si disloquem el tema a la dreta, amb el pertinent pronom de represa, el traductor aconseguirà donar l'èmfasi necessari.

Suggestiment

No hi té dret, a arruïnar-me la reputació.

Text original en anglès

[pàgina 18]

You see this creature with her kerbstone English:

Text traduït en català

[pàgina 23]

Veieu aquesta criatura amb el seu llenguatge miserable de carrer?

Estratègia lingüística

En el text original: cap d'aparent. Oració canònica.

En el text traduït: cap d'aparent, segueix el mateix patró estructural que el text original. Oració canònica. Frase interrogativa.

Comentari

El context, i l'oració per si sola, ens explica que el personatge es refereix a un altre personatge amb un menyspreu evident. Si analitzem les dues frases podem veure que es diferencien pel seu final; una és una frase introductòria mentre que l'altre es tracta d'una frase interrogativa. Amb això podem observar que el traductor ha jugat amb aquest canvi per reforçar l'oració. De totes maneres, sembla que podria haver utilitzat més recursos lingüístics per tal d'afavorir l'èmfasi de la interrogació. *See* és del focus de l'oració, mentre que *this creature with kerbstone English* n'és el tema. A partir d'això, podríem determinar que seria convenient una dislocació a la dreta per tal de millorar la força discursiva.

Suggeriment

La veieu, aquesta criatura amb el seu llenguatge miserable de carrer?

6. Conclusions

Tal com hem avançat en la introducció d'aquest treball, sembla evident que, en observar la casuística, falta conscienciació de l'existència d'aquestes estratègies lingüístiques –la tematització, en aquest cas.

Aquest treball no ha buscat un buidatge complet de dues obres teatrals sinó que ha volgut aconseguir un recull significatiu que pugui donar suport a les hipòtesis plantejades. S'ha fet un buidatge de les oracions amb tematització i d'aquelles que en requerien i després s'han comentat les que s'han cregut més rellevants. En total han estat un nombre total de 32 fitxes: 16 per a *Agost* i 16 per a *Pigmalió*. D'aquestes 32 oracions que demanaven tematització, en tan sols 14 (el 43,75%) els traductors han utilitzat aquesta estratègia per a la traducció.

L'objectiu no era demostrar que en la traducció teatral no s'utilitza la tematització sinó remarcar la infrautilització que se'n fa. A través de les fitxes, s'ha pogut constatar que, en la majoria d'ocasions, sense la dislocació del subjecte o el(s) complement(s) no s'aconseguia l'equivalència total de l'embalatge informacional. A causa d'això, hi havia certa pèrdua informacional i qualitativa, consegüentment.

Es corrobora la crítica d'Enric Vallduví que destaca la desconeixença del fenomen per part dels catalanoparlants, que concretament afecta les traduccions teatrals. És evident que el món de la llengua catalana –i en conseqüència, el de la traducció– requereix millora en quant a l'ensenyament d'aquesta dimensió del llenguatge perquè no passi desapercebut de la manera que ho fa ara.

7. Bibliografia

- Letts, Tracy. *August: Osage Country*. New York: Theatre Communications Group, 2008. Print.
- Letts, Tracy. *Agost*. Trans. Joan Sellent. Barcelona: Labutxaca, 2012. Print.
- Shaw, Bernard. *Pygmalion*. London: Penguin, 2003. Print.
- Shaw, Bernard. *Pigmalió*. Trans. Xavier Bru De Sala. Barcelona: La Magrana, 1998. Print.
- Vallduví, Enric. 'L'embalatge informacional: més enllà del contingut proposicional'. *Llengua i ensenyament; Actes de les Jornades*. Vic: Eumo. 1994. Print.